

Előfizetési díj:

Egész évre . . . 10 K — f.
Fél évre . . . 5 K — f.
Negyed évre . . . 2 K 50 f.
Egyes szám ára 20 fillér.

ZALAMEGYE

ZALAVÁRMEGYEI HIRLAP

Politikai és társadalmi hetilap. — Megjelenik minden vasárnap.

Hirdetések:
= Megállapodás szerint.
Nyilttér soronként 1 K
Kéziratokat
nem küldünk vissza

Uj kormány — régi bajok.

Lukács László hamarosan beadta a kulcsot. Kabinetje meghalt, mielőtt megszülethetett volna. A deszignált kegyelmes bókolt jobbra, bókolt balra, de senki sem mosolygott rá valami barátságosan. Berreferálta tehát a királynak, hogy nincsen számára kabinet, visszaadta a megbízó levelét és utódjául ajánlotta gróf Khuen-Héderváry Károlyt, aki immár Magyarország miniszterelnöke.

És azt meg kell vallani, hogy az első lépésnél nagyobb volt a sikere, mint Lukácsnak, akit gróf Tisza István majdnem hogy kihessegetett a Nemzeti Társaskörből. Khuen-Héderváry Károlyt tárt karokkal várták a nemzetiek s Tisza István három óráig tartó alkudozásba bocsátkozott vele. Ugy írják, hogy az egyezés készen van s Tisza immár fegyvertársa az új kormányelnöknek. Felütnek a láthatáron Perczel Dezső alakja; a volt házelnök meglöbögatja zsebkezdőjét s gyűlnek lassanként a régi mamelukok, hogy újra a husos fazekak mellé telepedjenek.

Addig azonban még hátra van valami. Ők tudniillik a nemzet nélkül csinálják a számadást. Azt remélik, hogy egy bekövetkezendő választás többséget ad nekik s ezzel újra kezdődik a garázdálkodás a nemzet javaival. Ebből a hitből azonban ki fogja őket józanítani a jövőendő.

Az bizonyos, hogy a nemzet követelményeinek elismerése, ugynevezett engedmények, helyesen mondva alkotmányos jogaink érvényesülése nélkül egy kormány sem tarthatja magát. Vajon hoz-e a Héderváry kormány nemzeti jogokat? Adhat-e olyan programot, amely a legmérsékeltőbb igényeket is kielégíthetné?

Még a kérdés is botorság, Héderváry, a kötött marsrutával küldött kegyenc nem hozhat semmit. Ha már Lukács sem volt elég engedelmes Bécsben, akkor mit lehet várni az új miniszterelnöktől? Hiszen már régen nyílt titok volt, hogy gróf Khuen-Héderváry Károly, az erőszakos bánus az utolsó üti kártya. Vagyis hogy ő megtesz mindent, amit az udvar parancsol. Csinál olyan politikát, amely az udvarnak is tetszik s Luegeréknek is kedvére való.

A helyzet mai állásában, a megalakuló kormányval szemben minden jóhiszeműség neveltséges. Az alkotmányra

és törvényre való hivatkozás nem egyéb alakoskodó szemforgatásnál. Aki ma törvényes alapon és alkotmányosan akar Magyarországon kormányozni, annak nem szabad üres tarisznyával visszajönnie Bécsből. Vagy ha azt hiszi, hogy engedmények, vívmányok, a nemzeti állásponthoz való közeledés nélkül is boldogul, akkor önmagát csalja meg és nem ismeri azt az elkeseredett hangulatot, amellyel szembe akar szállni.

Gróf Khuen-Héderváry egyelőre alkotmányos formák között mutatkozik be. De nem hoz semmit, nem ígér semmit. Körülbelül bizonyos, hogy rövid idő alatt választatni fog. Neki be kell fejeznie a küldetését, bármilyen eszközökkel, mert így parancsolja a császár. Ne reméljük tehát, hogy ezek a választások amolyan tiszta, alkotmányos küzdelmek lesznek. Fel fogják használni a terror és korrupció minden eszközét, hogy meghamisítsák a nemzeti akaratot.

Ezen a ponton azonban ismét egy kis tévedésben vannak a jó urak. Nem veszik ugyanis számításba, hogy a nemzet néhány évtizeddel idősebb, mint abban a korban volt, amikor a mandátumokat csak meg kellett rendelni s az engedelmes kerületek határidőre szállították a mamelukokat néhai Tisza Kálmánnak és néhány utódjának. A közigazgatás nem az az engedelmes rabszolga, mint valaha volt. Nem lehet ukázokkal arra kötelezni a fősolgabirákat, jegyzőket, hogy tereljék a népet a kormány szekere elé. A nép sem olyan értelmetlen tömeg többé, mint odafönn hiszik. A választók nagyobb részének elve és meggyőződése van, amelyet nem árul borjupörköltért és pálinkáért. A nemzeti-ségi kerületeket felbolygatta az elhibázott politika. Onnét többséget szerezni nem lehet. A városok és magyar kerületek pedig nem eladók.

Hiábavaló lesz tehát Khuen-Héderváry gróf minden erőlködése. Olyan engedelmes többséget, amely céljainak megfelel, nem tud kapni.

És valószínű, hogy az alkotmányos formák keresése a választások befejeztéig fog csak tartani. Amikor ennek céltalan volta is nyilvánvaló lesz Bécsben, akkor kezdődik csak az igazi felfordulás.

Igaz, hogy ilyen messzemenő kombinációkat fűzni az új kormány működésé-

hez, céltalan dolog. De szinte önmagától kínálkozik ez a feltevés azokból, amik Khuen-Héderváry kinevezéséig történtek. Fel kell tételezni, hogy Bécsben a nemzeti törekvésekkel szemben a legszélső álláspont uralkodik s fel kell tételezni, hogy készek elmenni a legvégsőig a nemzeti irányzat letörésében. Ezt az álláspontot a miniszterelnöknek ismernie kell s amikor a megbízást elfogadta, tisztában kellett lennie azzal, hogy a sikertelen kísérlet után a nyílt erőszak következhetik csak, amelynek esetleg ő lesz az eszköze.

Manap Magyarországon nemcsak a legszélsőbb radikálisok, hanem minden magyarán érző ember mélységesen el van keseredve a válság miatt. Meggyőződött mindenki arról, hogy hiábavaló minden áldozatkészség, loyaltás, hűség; meddő minden erőfeszítés. Ha Ausztria érdekei a vesztünket kívánják, bennünket el akarnak veszíteni. Ha az uralkodó kegye nem hajlik felénk, nem tudunk semmit elérni. Ha a házunkat, ha a zsebünket, ha a földünket akarjuk megvédelmezni az osztrákkal szemben, akkor lekötik a kezeinket, mert nekünk azt a sorsot szánta a mindenható hatalom, hogy Ausztria gazdagságát és kulturáját szolgáljuk munkával, vérrel, pénzzel. Nyomorult, koldus, elmaradott az ország. Küzd, lézeng minden társadalmi osztály. Életerőnket szívja fel a nagyhatalmi állás; milliárdokat nyelt el az osztrák hóbort, amely nekünk soha nem termelt babért, csak vérrózsákat, tövist és koldustarisznyát. Élősdieket tápláltunk; lézengő ritterek ígretföldje lett ez az ország, amelynek dusan termő földjeit idegenek, sokszor ellenségek kezére játszotta a rajtuk gázoló hatalom. Ránk feküdt egész súlyával az osztrák spekuláció, amely minden produktív gazdasági ágat lenyűgöz úgy, hogy szellemi munkásaink számára nincs érvényesülési tér, hacsak osztrák zsoldba nem állanak; a szaporodó munkáskéznek nincs kenyere s tódul a tengeren túlra szerencsét hajszolni. És mindezt a nyomoruságot az évszázadokra visszanyúló osztrák rendszer idézte fel. Ami szenvedés, átok, koldusság van ezen a földön, az mind osztrák bűn és a saját puhaságunk, féltékenységünk gyümölcse.

Ezzel a tudattal, ezzel a meggyőződéssel szemben akar Khuen-Héderváry olyan politikát diadalra juttatni, amely a Lajtán

2

tul tetszik? Ezt a fenéig elkecseregett országot akarja pacifikálni egy kis választójogi reformmal, alkotmányos formákkal, vagy talán néminemű ígéretekkel? Bizony lélekvesztőre tilt a haragosan zugó tengeren. Elmerül ő is, mint valamennyien, akik a történelmi igazságok ellen küzködnének s egy mesterségesen csinált keretbe akarják beleszorítani a nemzet vágyait, kívánalmait, a haladó idők emlőin fel-növekedő fejlődési vágyát.

Magyarország hosszú küzdelmében most következik egy epizód. Apró szerepeket játszanak kis emberek. Mert nem azok az igazi nagyságok, akik a napi politika utvesztőjében ügyesen tudnak siklani, mert hajlékony a derekuk és sikos a testük; hanem azok a nagyok, akik igazságokat hirdetnek és milliók jogaiért küzdenek. Ezeknek az ideje Magyarországon még nem érkezett el. Az érvényesüléshez nálunk nem erő, idealizmus és magyar lélek kell. A jongleurök kora ez. Az egyensúly művészek többet érnek, mint a bátrak, erősek és igazak.

De az epizódok lejátszódnak s a nemzet tragédiája egyszer elérkezik a végki-fejldéshez, amelyben az igazság fog diadalmaskodni.

Addig pedig csak játszanak, komédiáz-nak s nem törődnek vele, hogy egy ország véres könnyei, százezrek nyomorusága rengeteg gyúanyagot halmaznak össze a lelkekben s ha az egyszer lánggra lobban, elsőpri, darabokra zuzza az egész korhadat rendszert, amely alatt nyögünk és szenvedünk.

Közigazgatás.

Zalavármegye közigazgatási bizottsága január havi ülését kedden tartotta meg, Árvay Lajos alispán elnöke alatt. A választott bizottsági

tagok közül az ülésen megjelentek: gróf Batthyány Pál, gróf Batthyány József, Bogay Máté, Csertán Károly, Koller István és Tripammer Gyula.

Ez alkalommal alakították meg a közigazgatási bizottság albizottságait, a börtönvizsgáló bizottság és gyámügyi fellebbviteli különttség kivételével, amelyek nem voltak megalakíthatók, mert a főispáni szék üresedésben lévén, a főispán által kinevezendő tagok helyei be nem tölthetők.

Az alispán jelentette a bizottságnak, hogy december hó folyamán a vármegye területén működő oszondórság 191 esetben teljesített nyomozó szolgálatot; ezekből kiderítettett 178 bűn-oselekmény; a tettesek közül feljelentett a büntető bíróságoknál 201, letartóztatásba helyeztetett 34 egyén. A kir. járásbírók hatáskörébe tartozó kihágás 23 esetben fordult elő, ezekért feljelentett 21 egyén; míg a közigazgatási hatóságok hatáskörébe utalt kihágásokért 156 egyén lett feljelentve.

Tűzeset 6 volt, az okozott kár értéke 8164 K, amelyből biztosítás folytán megtérül 4015 K, megtérítetlen marad 4149 K. A tűz keletkezésének oka 2 esetben gondatlanság, 2 esetben gyermekek játéka, 1 esetben gyújtogatás volt, 1 esetben pedig kiderítetlen maradt.

Orvosrendőri hullaszemle 7 esetben teljesített; a halál oka 3 esetben öngyilkosság, 1 esetben szívzselhűdés, 1 esetben mérgezés, 1 esetben megégés, 1 esetben baleset volt.

Amerikába szülő utlevél 43 egyén részére állított ki. A kivándorlás állandóan csökkenést mutat.

Népköztartás. Kir. tanfelügyelő jelentette, hogy december hóban jelen volt a csáktornyai tanítóképző intézetnél megtartott póttanoképzés és javító vizsgálatokon.

Az igazgatótanács részvételével kétszer tartott versenytárgyalást a képző intézet élelmezési cikkeire beadott ajánlatok ügyében. Meglátogatta a polgári leányiskola mellé felállított internátust. Nagykanizsán az összes körzetek iskoláinak igazgatóival tárgyalt az összes tankötelesek beiskolázása s a netalán beálló túltömöttség által igénylendő új állások szervezése ügyében. Az iskolátlanok legszigorubb behajtása ügyében egyidejűleg megkereste a nagykanizsai polgármesteri hivatalt.

Megvizsgálta a balatonfüredi Erzsébet szereteházat s a polgári iskolával kapcsolatos internátust.

Kir. segédtanfelügyelők meglátogatták a szepetki, kemendollári, zalaszentlőrinci, zalaszentiváni, petőhenyei, zalaistvándi és besenyői iskolákat.

Az államépítészeti hivatal végrehajtotta a nyírvölgyi és szentilónai iskolák felülvizsgálatát.

Sarah.

Levelet kaptam hazulról. Fekete szegélyű levelet. Héber betűkkel volt ráírva valami előttem érthetetlen mondat. Valami szent ige, amely megnyitja az eget a hívő lélek előtt. A többi magyarul volt. És azt adta tudtomra, hogy meghalt az öreg Lewy Samu, életének kilencvenkettedik évében.

Az öreg Lewy Samu!

Egy darab élet zajlott le szemeim előtt rég eltemetett ifjúságomból. Meg egy bájos rózsaszínű álom, amit serdülő gyermekkoromban szőt számomra a sors, hogy egy rossz pillanatban pusztá szeszélyből foszlányokra tépje. Érzéseket, meleg, lány harmóniákat váltott ki lelkemből a szomorú hír, ami nekem nem is lehetett szomorú. Hisz ki volt nekem az öreg Lewy Samu? Senki. Semmi. Egy meggörnyedt hátú vén zsidó abból a régi fajtából, amely makacsul ragaszkodik az ósdi törvényekhez, melyből gunyt üznek az utcai gyerkőcök s parlagi tréfáiknak használják oltáblául a tétlenségben magukat megunt kurta nemesek.

Az öreg Lewy Samu a mi familiánknak volt a leibzsidója. Mert az ép oly szükséges volt a kuriákon, akárosak a házaló, a cigány, vagy az agár. Valamivel öregebb volt Lewy Samu a nagyapánál; de azért az tegezte, ő meg, a

hogy már dukál, illendő tisztelettel meg „nemzetes uramozta“ az öreg apámat.

Hanem azért nagyon jóba voltak egymással. A tegezés is inkább bizalom jele volt, mint a lenézés. Mi gyerekek Samu bácsinak szólítottuk az öreget s gyakran felkerestük boltját az alvégen, hogy nyalánkságot vegyünk nála és sikeresen elronthassuk gyomrunkat az áldott krumplieukkorral. Hárman éltek az alacsony nádas házban. Samu bácsi, a menyé, meg az unokája. Az öreg gabonát, jószágot adott-vett a birtokos uraknak; a menyé vezette a boltot s végezte a házidolgokat. A kis unoka meg játszadozott a pipitéres udvaron. Félénk kis jószág volt, aki még előlünk is elbujt az anyja szoknyája mögé s egy istenért elő nem jött volna rejtekéből addig, míg minket jó messze nem látott. Kis gyerek korunkban nem igen találkoztunk. Később meg a kalocsai jezsuiták vettek atyai gondjaikba s megtömték kemény szittya koponyámat mindenféle haszontalan tudománnyal, amiket játékos gyerekek bosszantására találtak ki holmi megecsesedett lelkű szobatudósok. Biz isten nem sok hasznát vettem egyiknek sem! Vakációra is ritkán mentem haza, akkor is csak pár hétre, mikor édes anyám egészen lefoglalt magának és tömvén tömte belém a sok ételt, hogy egy kis hust szedjek magamra a konviktsusi koszt után. Pár heti otthonlét után

Az ifjúsági egyesületek a sümegesei és prágai egyesületekkel szaporodtak, amelyeknek alapszabályait a minister jóváhagyta.

A drávaszentmihályi állami iskola új épületeinek, valamint a csáktornyai kisdodovodák épületeinek terveit és költségvetéseit az államépítészeti hivatal el nem készíthetvén, jelentés tétett a ministeriumhoz ezen műszaki okmányoknak elkészíttetése iránt.

A Dunántúli Közművelődési Egyesület, illetve az Országos Közművelődési Tanács és a Zalavármegyei Közművelődési Egyesület támogatásával és irányításával eddig Zalaegerszegen, Egeraracsán, Rédcésen, Pécán, Borstán, Várföldön, Zalaapátiban, Zalakoppányban, Csehíben, Rigyácon, Keszthelyen, Eszteregnyén és Hahóton szerveztettek analfábáták részére tanfolyamok. A szervezések még mindig folyamatban vannak.

Pénzügy. Kir. pénzügyigazgató jelentette, hogy egyenes adóban 1909. év december havában 537.461 K 21 f, 1908. év decemberben 578.750 K 84 f folyt be, tehát a folyó évi befizetés 41.289 K 63 fillérrel kevesebb. — 1909. évben 4.373.734 K 55 f, 1908. évben 4.353.355 K 21 f folyt be, tehát az idej. bevétel 20.379 K 14 fillérrel több. A jelenleg fennálló hátralék 1.345.808 K, ami a múlt évi hátralék és az 1909. évi esedékes adónak 34%-a.

Hadmentességi díjban 1909. decemberben 40.687 K 73 f, 1908. évben 41.644 K 26 f; 1909. egész évben 166.439 K 64 f, 1908. egész évben 140.469 K 92 f volt a bevétel; tehát míg a decemberi befizetés 956 K 53 fillérrel csökkent, az egész évi befizetés 25.969 K 54 fillérrel emelkedett.

Bélyeg- és jogilletékben 1909. decemberben 125.775 K 93 fillért, 1908. decemberben 104.159 K 82 fillért, 1909. egész évben 1.201.469 K 29 fillért, 1908. évben 1.265.848 K 37 fillért fizettek be. A bevétel 64.378 K 98 fillérrel esett.

Illeték egyénértékben 1909. decemberben 1636 K 38 f, 1908. decemberben 2203 K 51 f; 1909. évben 41.114 K 35 f, 1908. decemberben 34.442 K 35 f folyt be. A bevétel 6672 kronával emelkedett.

Fogyasztási és italadóban befolyt 1909. decemberben 299.854 K 84 f, 1908. decemberben 301.563 K 62 f; 1909. egész évben 2.350.278 K 80 f, 1908. egész évben 2.783.948 K 12 f, vagyis a bevétel 1909. évben 433.669 K 32 fillérrel kevesbedett.

Italmérségi illetékben 1909. decemberben 2586 K 56 f, 1908. decemberben 2244 K 31 f; 1909. évben 70.556 K 66 f, 1908. évben 68.806 K 64 f folyt be. A bevétel 1750 K 02 fillérrel több.

megint nyakunkba vettük az országot nevelőmmel, a fiatal theologussal. Az érettségi után mentem csak haza úgy, hogy otthon töltsem az egész nyarat. Nem valami fényes volt biz az a bizonyítvány; de a tornából meg a vivásból jelesen volt s ez elég tudomány egy vad szittyanak, akinek a osaládja végigverekedte Árpád óta a nemes haza valamennyi osatáját. Háboru híján meg egymás fejét törték be, nagy ivásokkal egybekötött nagy vadászatok alkalmával. Elég az anyyi, hogy nagyapám valami ellen-szolgálat félén törte a fejét a két jelesért, meg a nyolc osztendei konviktsusi kosztért. Mit is vehetett volna mást a osalád szemefényének, az utolsó férfsarjnak, mint lovat? Volt ugyan a pusztánkon elég fiatal csikó, de az öreg ur egyiket sem tartotta méltónak arra, hogy az utolsó sarjat hordozza hátán. Az öreg Lewyt citalta maga elé. Mit beszéltek, mit sem, azt csak ők tudják, de egy hét leforgása alatt az istállóban állt az új ló. Kis száraz fejű, őzlábu, hófehér arabs, hosszú sörénnyel, melyet kukoricalevéllal göndörre font a lovász és idegesen táguló finom orriakkal, melyeken szinte átrózállott a tűzes, tomboló, szilaj vér. És milyen okos ló volt a Zarif, istenem milyen okos. Ha cigány zenét hallott, karsu nyakát ivbe hajtva negédes apró lépésekkel táncolt velem a zene ütemére. És ha a cseres erdőben leszálltam a nyeregből, hogy

Dohányjövődékben 1909 decemberben 250 300 K 48 f, 1908 decemberben 239.916 K 17 f; 1909 egész évben 2.897.927 K 01 f, 1908 egész évben 2.792.066 K 91 f volt a bevétel, amely 1908 évhez viszonyítva 105.860 K 10 fillérrel emelkedett.

Sőjövődékben 1909. decemberben 8508 K, 1908 decemberben 17.430 K 39 f; 1909 évben 80.199 K 59 f, 1908 évben 112.987 K 10 f folyt be. A bevétel tehát 31.787 K 51 fillérrel csökkent.

Leírtak 1909 decemberben 38.385 K 92 f egyenes adót és 17.528 K 18 f hadmentességi díjat. Fizetési halasztást 6 esetben, ideiglenes házadó mentességet 99 esetben engedélyeztek.

Közgazdaság. December hóban az időjárás inkább az őszi jelleget viselte. Helyi közzel a hőmérséklet a fagyponthoz közeledett, azonban állandó téli jelleget az időjárás az egész hóban nem tudott öltetni.

Csapadék december hónapban nagyobb mennyiségben volt, melyet a puha talaj felszívhatott úgy, hogy a téli nedvesség a havi mennyisége nagy részben conserválódhatott.

A fagymentes, csapadékban gazdag időjárás lehetővé tette, hogy az elkészült szántási munkálatok bevégeztessenek, azonban a trágyahordást, mely a hóban egyike lett volna a főbb munkálatoknak, a talaj felszása nagyban akadályozta.

A vetések állapota december hóban lényegesen nem változott. A kedvező időjárás behatása alatt ugyan az egész hóban tavaszi színezetet mutattak a vetések, azonban a fejlődés fokozata változatlan maradt.

A gabona kártevőinek, úgy mint a fritlégnek, a drótféregnek előbbeni kártételei észlelhetők voltak, de azok terjedése elé a hóban akadályt gördített a fejlődésükre kedvezőtlen időjárás.

Egyes helyeken az állati kártevők, az egerek kezdtek elszaporodni, azonban nagyobb mérvet ezek kártétele sem öltött.

A gazdaságokban december hónapban részben még a szántási, részben a trágyahordási munkálatokkal voltak elfoglalva.

Az állatállomány takarmányozása s így a teletetés a hosszú őszi folytán kedvezőbbé vált viszonyok következtében eléggé jól eszközölhető. Tekintettel arra, hogy úgy a szűk, mint az erőtakarományok árai az őszinél jóval alacsonyabb színvonalra süllyedtek, a takarmányoknál felmerülő hiányok, ezek alkalmazásával eléggé jól pótolhatók. Hiány a teletetésre szükséges anyagok közül egyedül a szalmában mutatkozik, melyet a gazdák pótolni alig képesek.

A több egymásután következő száraz évszázatot okozta takarmány, főleg szalmahiány a trágyakészítést megnehezítette úgy, hogy minden gazdaság a szokottnál kevesebbet termelt. Félt, hogy ennek kedvezőtlen hatása, ha nem is tul-

édes anyámnak vadvirágot szedjek, úgy jött utánam, mint egy kutya.

Irgyalta főlem valamennyi fiú, akit a nemes atyafiság csak kiérdemesült honvédlovakkal lepett meg. És ha végig lovagoltam a falun, sok muskátli ablak nyílt ki utánam.

Hanem én még akkor nem törődtem sem a muskátli ablakokkal, sem a szőke, barna lányfejekkel, melyek ott hajladoztak a sötét piros muskátli virágok között. Csak Zarifra volt gondom, másra senkire. Még arra a kis lányra sem, aki a bolt ajtó mögött leskelődött utánam és el nem ment onnan, míg csak beért a tekintetével. Talán nem is találkoztam volna vele, ha egy szombat délután a kis erdő felé rémült kiáltás nem üti meg a fületem.

A kíváncsiság, no meg a lovagiasa gondolkodás féle arra vitt. S haragtól lángoló arccal ugrottam le a nyeregéből a látványra, mely elém tárult. Vagy féltucat velem egykoru síheder röhögve kapott közre egy fehér rubás gyermeklányt s ujjongva fogták le védekező kezeit. Egy szep-lős pofájú kölyök avas szalonnát tartott piszkos markában s minden áron azon volt, hogy a lányka szájába töltsen.

— Mit csináltak itt hé? Fördtem rájuk abban a hitben, hogy megjelenésem is elég lesz szétrebbenteni őket.

A multságukban zavart fickók félvállról néz-

ságos nagy mértékben, a jövő termelési időszakban érezhető lesz.

Az állategészségügyi viszonyok december hóban annyival kedvezőbbeké váltak, hogy a sertésorbán és sertésvész esetei, melyek az elmúlt évben állandóan nagy számuak voltak, lényegesen csökkentek.

Az állatárak december hóban, a múlt hónap-hoz képest, javultak. Az árjavulás következtében a vásárok is eléggé élénkek voltak.

A gabonaárak december hóban lényegesebb változást nem tüntettek fel. Időszerezleg némi ingadozásnak voltak ugyan az árak alávetve, mégis egy bizonyos, eddigi színvonalon tartották magukat.

Sajnos a nagymérvű múlt évi buzaimport következtében, mely eddig mintegy 5 millió métermázsra rug, a június július havi magasabb árak annyira devalválódtak, hogy azokhoz viszonyítva a gazda csak 4—5 K veszteséggel képes terményeit értékesíteni.

A borárak javultak s a kereslet a bor iránt némileg élénkült.

Állategészségügy. A haszonállatok egészségi viszonyai kedvezők voltak, amennyiben egyfelől a hivatalból jelentendő fertőző betegségek kisebb térre szorultak, úgy hogy az azokkal fertőzött községek száma a megelőző hónap óta 46-ról 27-re szállott le, és másfelől egyéb betegségek tömegesebb előfordulása sem észleltetett. A hivatalból jelentendő betegségek közül a lépfene, a rühkór, az ivarszervi hólyagos kiütés, a sertésorbán és a sertésvész fordultak elő. Ezen betegségek mikénti terjedését a következő adatok mutatják:

Lépfenével a hó elején 3 község volt fertőzve, a hó folyamán megállapított 5 községben, megszűnt 4-ben, fertőzve maradt 4 község; ivarszervi hólyagos kiütéssel a hó elején fertőzve volt 1 község, melyben a betegség a hó folyamán megszűnt;

rühkórral a hó elején 4 község volt fertőzve, a hó folyamán megszűnt 1 községben, fertőzve maradt 3 község;

sertésorbánccal a hó elején 16 község volt fertőzve, a hó folyamán megállapított 2 községben, megszűnt 14-ben, fertőzve maradt 4 község; sertésvésszel a hó elején 22 község volt fertőzve, a hó folyamán megállapított 4 községben, megszűnt 10-ben, fertőzve maradt 16 község.

Mindössze tehát 46 község volt fertőzve a hó elején, a hó folyamán 11 községben állapítottak meg ragadós betegségek, vészmentessé nyilvánított 30 község, fertőzve maradt 27 község.

A tapoleai járás egyik gazdaságában november végén és december elején a lépfenek szokatlanul heves előfordulása észleltetett. A be-

tek rám s a szep-lős gazember durván vetette oda:

— Mi gondja rá az urfiak? Ezt a leányt etetjük egy kis szalonnával, ha éppen tudni akarja.

— Engedjétek el azt a lányt! — No, lesz? Nem lesz? . . .

— Hát nem lesz! állott elém a szep-lős.

Nekem sem kellett több. Fejembe szállt a vér s egyet csikorgatva a fogamon, elkáromkodtam magam:

— Az irgalmát a paraszt szentedeuk, eresztet el rögtön!

A fickók szeme összevillant. Megértették egymást. De én is megértettem. Most már majd mi kapaszkodunk össze. Hát így is jó. Eleresztettem a kantárt s lovagló vesszőmmel a szep-lős aroába vágtam. Pompás vessző volt az. Egy darab bőrből vágva. A deszkán is ujnyi vastag mélyedést hagyott, ha ráütöttem, hát még a paraszt bőrn. Bár az is vastag, de ostorom bőre se kutya. Ugy pattant ki a szep-lős pofa, mint a parancsolat! Aztán nem néztem, kire ütök, hová vágok, csak ütöttem. És aki egyet kapott, az nem kért még egyet belőle. Repedt a sok gatyá, retkes lábszár, szapant nem látott bőr egyre-másra. Ma nem merném megtenni ezt a kis tréfát, akkor nem gondoltam még, hogy félni is lehetne. Csak

oított állatállományban a védőoltás nyújtotta nagyobb ellenállóképesség előállott, ezen időtől kezdve újabb megbetegedések és elhullások nem fordultak elő.

Azon betegségek közül, amelyek nem képezik hatósági intézkedés tárgyát, lovakon az influenza, mirigykór és fertőző gégehurut, szarvasmarhákön a sereegő üszök, továbbá a fertőző hüvelyhurut fordultak elő.

Védőoltások 1 községben kigazdák állat-tain, továbbá 11 gazdaságban eszközöltettek lépfene, sereegő üszök, sertésorbán és sertésvész ellen.

A decemberben megtartott állatvásárok forgalma legnagyobb részben lanya volt, közepes forgalmu volt az alsólendvai, esáktornyai, novai és nagykanizsai, elég jó a zalaegerszegi, végül a kedvezőtlen időjárás deára is élénk a zala-szentgróti állatvásár.

December 14-én befejeződött Nagykanizsán a VII-ik husvizsgálói tanfolyam, amelyen 8-an nyerték el a husvizsgálói képesítést; az egész év folyamán 72 hallgatója volt a nagykanizsai tanfolyamoknak, képesítést nyert közülük 64.

A m. kir. földmivélsügyi minister az önként jelentkező kovácsoknak a helyes és okszerű patkolásban való szakszerű kiképzése céljából Zalaegerszegen f. é. január 2-től 6 hónapra terjedő lópatkolási tanfolyamot létesített, amelynek szervezésével, vezetésével és felügyeletével Trombitás Ignác szombathelyi m. kir. állategészségügyi felügyelőt, továbbá az elméleti oktatással Mayer Ottó törvényhatósági állatorvost, a gyakorlati oktatással pedig Adamik István helybeli honvédállatorvost bízta meg. A tanfolyamra, bár 60-nál többen jelentkeztek, csak 25-en voltak behívhatók, akik közül azonban a január 2-án tartott megayításon csak 21-en jelentek meg. Az előadások minden vasárnap és ünnepnapon tartatnak.

Aktualitások.

(Kivándorlási statisztika.) Egyre halljuk, hogy a kivándorlás csökkenőben van. Egyre emlegetik a tömeges visszavándorlást, az amerikai rossz viszonyokat, amelyek nyomorba taszítják, visszavezetik az Oceánon túlra kergett véreinket. Es ime a washingtoni bevándorlási statisztika rácafol a magyar hatóságokra, mert azt mutatja ki, hogy még mindig 90000 ember ment ki Magyarországból egy esztendő alatt.

Egy év alatt Európából 680 ezer bevándorló lépett a szabad Amerika földjére. Ezzel szemben visszavándorolt 180 ezer ember, tehát a többlet Amerika javára 470 ezer ember.

mikor ketten maradtunk a félelmében remegő lánykával, akkor gondoltam rá, hogy ezért még bicskahegyre is juthatok. Mindegy. A fő, hogy a szegény gyerek megszabadult az egyszerű. Nézek rá. Ejjnye be ismerős. Persze, nem is lehet más. Megemltem a kalapomat. És azt hiszem elpirultam.

— Maga az Sáríka?

Bólintott koszoruba font hajú fejével és remegett a szája széle.

— Hogy került ide?

— Virágot akartam szedni — rebegette sirástól fojtott hangon. — És megtámadtak a legények. Csufoltak, rögtöt dobáltak utánam, meghuzták a hajamat és szalonnát akartak a szájamba tömni. Pedig én sohase bántok senkit.

Zokogásba fulladt a hangja. És az a keserves sirás, mintha egy egész üldözött faj minden fájdalma visszhangzott volna benne, megremegtetette a lelkemet. Megfogtam remegő kis kezét.

— Ne sirjon Sáríka, jöjjön, haza kisérem.

Engedelmesen jött oldalamon. Kezét is ott feledte az enyémbe. Zarif jött mellettünk a réten keresztül.

És amint kezemben éreztem azt a puha, meleg kezeckét, valami lész fogott el. Valami édes, zsibbasztó érzés. És lelkemben rajzani kezdtek az álmok himes pillangói. Hősnek

Ha ebben a statisztikában megkeressük Magyarországot, azt találjuk, hogy ezer bajjal, gonddal küzködő országunk vigan szállítja Amerika felé a helytálló emberanyagot. A mi kivándorlási kvótánk ez volt: 89,333 ember. Visszavándorolt ugyanez időben 21,631 ember. Összes veszteségünk volt tehát 67,702 ember. Ha már most felgondoljuk, hogy több mint 22 európai ország területéről rekvirálódott a fönt ismertetett európai kivándorlási egyenleg, mely összesen 470 ezer embert teszen, akkor tisztán láthatjuk, milyen szomorú ennek az országnak még a viszonylagos gazdasági helyzete is, mert hiszen egymaga egy évben az összes amerikai kivándorlók $\frac{1}{4}$ -ét szolgáltatta.

Ha már most a terület nagyságát és lakosságának sűrűségét is számítanók az egyes érdekelt államok szerint, ez a szomorú statisztikai adat még sokkal feketébb színben tüntetné fel erővesztésünk nagyságát, egyúttal annak eredetét és közgazdasági visszamaradottságunkat.

Mert a kivándorlás kérdése nem közigazgatási kérdés, hanem tisztán közgazdasági. Csak a javított viszonyok segítségével valók és lehetők a közigazgatási intézkedések, minők például az országhatárok ellenőrzése, kivándorlásra csábítók büntetése stb., de a leromlott gazdasági viszonyok közepette gyakorlati hasznukat tévesztik.

A föld, amely táplál, marasztja is népét. A termelési erők harmóniába állítása, összeműködésüknek állami és társadalmi megszervezése, ezek azok az intézkedések, amik mellett a kenyeret kereső, a sző szorú értelmében kereső, de nem találó ember aztán nem áll mindenféle fufanggal a törvényes intézkedésekkel kirendelt határozati szuronyok elébe, csak hogy mielőbb tuljusson ezen a szomorú országon, amely neki kenyeret, megélhetést nem ad.

És mi nem a csendőrszuronyt értjük segítő eszköznek, hanem egy nagy regeneráló országos munkaprogramot, amelynek keretén belül ezerféle és ezerféle munkaalkalom támad, amiknek nyomán munka, kenyér és megelégedettség terem és mi sem természetesebb, mint hogy akkor a kielégített emberek munkás társadalmá nem indul rajokban az országhatárok felé, hogy buosut mondjon ennek a földnek, amely táplálni nem bírja.

(A magyar tánc.) Ugy jártunk a magyar táncot, mint a magyar zenét. Ha valaki megtanulja egy kicsit a kottát olvasni s úgy, ahogy eljátszik néhány wienert, az már természetesen nem akar magyar nótát játszani. Az csak naturalistáknak, eigányoknak, meg a korbhelyeknek való.

A csárdás ideátova hasonló sorsra jut. A boszton teljesen kiszorítja. A híréért még csárdással kezdjük ugyan a bálót, de már sok-

éreztem magam, aki tündérlányt szabadít meg a sárkány karmai közül. És néztem a lányt. A megszabadított tündért. Dus fekete haja kékesen csillámlott, mint az acél. Szemei, azok a csodálatos nagy fekete szemek, melyeket még most is fátyolozott, mintha sejtelmes álomlátással beszéltek volna egy mesét. Nedves piros ajkai, mintha két égő piros gránát szírom hajlott volna egymásba. Idegesen remegő orroskája mind olyan szépnek, olyan sejtelmesen szépnek látszott. És keblének pihegő két galambja, mintha szárnyra kapni készült volna a könnyű battiszt alatt, emelkedett, hullámzott. Az volt: Sarah, a királynő, napkelet szépe, napkelet virága, a hamvas fehér rózsza, mely Sharon völgyében terem; a gyönyörökre termett szűz Sulamith, akit dallal vár a pásztor. A nő volt, az ideál és én férfi lettem tizenhat éves koromban. Férfi és szerelmes. Avval a rajongó szeretettel néztem rá, amit nem szepelést meg a vágy, amihez nincs köze a vérnek. Kézen fogva kísértem haza. Ott csak ráborult az öreg Lewy Samu mellére és újra sirni kezdett. Vigasztaltam. Értelmetlen, összefüggéstelen szavakkal. Ő épp oly összefüggéstelenül mesélte el nagypapjának, hogy mi történt. A vén zsidó hozzám tipegett, fejemre tette a kezét s mormolt valamit. Nem tudom mit, hébe-

szor akad olyan fiatal óriás, akinek ez sehogyszem tetszik s nem tartja elégánsnak. A szűp-csárdás pedig, amelyhez a mamák és papák sok szép emléke fűződik, nem olyan nevezetes tánc többé, mint valaha volt.

Hiába! A divat szeszélyes és változandó. A híres megyebálok korában nem is volt igazi legény, aki legalább három óra hosszán nem járt a csárdást. És hogyan járt! Tűzzel, hamisítatlan jókedvvel. Ha néha tulságos volt is a tobzódás; ha itt-ott a kurjongatás a dobhártyákat megrepedéssel fenyegette is, mégis csak szép volt az! Mert magyar volt minden ízében. Nem olyan internacionális mozgás, mint a boszton. Csárdást csak magyar ember tudott táncolni, míg a boszton sokkal szebben járják az amerikai matrózok, mint mi.

A nemzeti sajátosságokat pedig kár elhanyagolni bármilyen kulturműzért. Igaz, hogy idegennek furesán festhetett, amikor egy csomó összekapaszkodott párt látott, akik jókedvvel, egy helyben taposták a padlót, jobbra-balra perdültek s úgy reggel felé a táncosok hatalmas rikoltozással adtak kifejezést a jókedvüknek. De ha egy-egy jó táncos párt közelebből megnézt, bizony legeltethette a szemét rajta. A csárdás határozottan egyéni tánc. Nem lehet csoportban járni, mint a kólót s nem is lehet határozott lépéseket és figurákat megállapítani. Mindenkinnek az egyéni izlése és a jókedve adta meg a módját. És ez a szabálytalanság, ez a kötetlen ritmus vág legjobban a magyar vérmérséklethez, amely nem szereti a sablont, a korlátot. Még a graciozitása is déleog, dacos. Nem olyan sima, mint a francia; nem olyan rendszeres, mint a német; nem olyan kimért, mint az angol és nem olyan darabos, mint a szláv. Különleges, egyikhez sem hasonló, mint a magyar karakter, amelyben egyesül az erő a tüzzel; a naivság az öntudatos büszkeséggel; a korlátot nem ismerő jókedv a formaérzékkel, amely a csodálatosan egyszerű, mégis kecses tánclepekben jut kifejezésre.

Persze ezeket a mai csárdásról nem lehet épen elmondani. Mert nem az a nemzedék járja, amelynek a jellemében és kedélyében együtt volnának azok a tulajdonságok, amelyek a jó csárdás táncosokat teremtették. Az egyéni izlés, az egyéni karakterek kora lejárt.

A mai irányi sablonos alakokat és egymáshoz csodálatosan hasonló embereket termel. A technika haladása, a nemzetek gyors és gyakori érintkezése bizonyos nemzetközi izléshez, életfelfogáshoz vezet s ez a külsőségekben való nagy egyenlőség kifejezésre jut életünk minden mozzanatában, még a táncban is.

Természetes következmény, hogy azok az irányok hódítanak, amelyek kedveznek az általánosításnak. A waltzer, a boszton határozott szabályokon alapulnak. Tehát hódító szerepre

rül mondták, amit mondtak, de alig ha lehetett átok, és megfogta a kezemet. Barnára égett izmos kezemet szorongatta kérges, eres, remegő öreg kezeivel. És megint mormogott valamit. Aztán a lányhoz fordult:

— Sarah! csókold meg az urfi kezét.

Elrántottam a kezemet. Nem, azt nem engedhetem. Lehajtott fővel állott előttem a lányka. A tizenégy éves szűz. Láttam a lelkét, olvastam a gondolatában. Azt hitte, azért nem engedem oda a kezemet, mert ő a vén Lewy Samu unokája, Sarah, a zsidó lány. Igaza volt. Az volt: a vén Lewy Samu unokája, a zsidó lány. És Sarah volt: a királynő. Az én tizenhat éves gyermek szívem királynője. Szélden, emeltem fel a fejét és lángbaborult arccal szóltam hozzá:

— Nem; ne a kezemet Sírka. Csókoljon meg itt, az ajkamon.

Csak egy szempillantásig tartott. Csak addig, míg egy lehullott rózsalevél leér ágáról a földre. Talán addig sem. És láttam azokat a csodálatos tűzű nagy fekete talányokat rám tapadni. Azokat a mesétmondó talányokat, melyek nem voltak többé rejtély előtttem. És amelyeket még sem felejtettem el sba.

Mikor két évig külföldön jártam, szomorú

vannak hivatta. A csárdáshoz különleges érzék, magyaros kedély, mondjuk: minden más nemzet felfogásától elütő karakter kellett. A nemzetköziség terjedésével tehát el kell halványulnia, le kell törnie, mint ahogy elpusztult a zsinoros dolmány, a cifra szűr, a sarkantyus oszma a kaiser kabát, a német piundra és cugos cipő terjedésével. Mert ezek jól állanak a görbelábu és ludtalpu atyafinak is.

És azt hisszük, hogy a kultúra haladását jelzi, ha a mulatságunk nem magyaros; ha a csárdással együtt a kurjongatás kimegy a divatból; ha pörkölt helyett piumpuddingot eszünk a boszton és diner közben idegen szavakkal kevert nyefegéssel gyötörjük egymást.

Az ördögöt! Ez még nem kultúra, csak majmolás. Dekadencia inkább. Jellemen és nemzeti jellegben való gyengülés. Nagyképű európaiaskodás, amely — fájdalom — csak máz. Ami eredeti volt, azt lassanként elvesztjük; idegenből pedig nem hódítunk, csak elfogadjuk, amit kínálnak. És így alakul ki lassanként a modern Magyarország, amely csufoja a régit és nem újot semmiféle hagyományt, mert barbárnak és időszerűtlennek tartja, pedig csak nem érti meg.

Hírek.

† Szily Dezső.

Csütörtökön, a kora délutáni órákban fuott szét a városban az a megdöbbentő hír, hogy Szily Dezső kaszaházi kastélyában agyonlötöte magát. Mély részvételt és megilletődéssel adtak saájáról saájra a gyászos ujságot.

Szily Dezső vármegyénk közéletének évtizedeken keresztüli számottevő férfa, egyik vezetője volt. Hosszu időn keresztül tagja volt a közigazgatási bizottságnak; részt vett minden közgyűlésen és irányítólag folyt be a vármegyei Gazdasági Egyesület tevékenységébe. Széles körben ismert, előkelő férfa, kiváló gazda, fáradhatatlan ember, aki óriási energiával dolgozott egész életén keresztül.

Kora ifjúságától kezdve a gazdálkodásnak szentelte minden erejét. Sokat dolgozott s munkájával, fegyelmézet, csütudatos tevékenységével magához láncolta a szerencsét is. Nagy vagyont szerzett s amikor már belefáradt a munkába, amikor családja jövőjét biztosítva látta, visszavonult kaszaházi birtokára. A régi urilakot díszesen átalakította s boldogan készült az öregkor nyugalmára.

Alig volt berendezve az új otthon, a kegyetlen sors rettenetes csapással látogatta meg Szily Dezső családját. A ház urnője váratlanul, néhány óráig tartó szenvedés után meghalt.

hirt kaptam hazuról. Meghalt Sarah, a kis Sarah. Pedig beteg sem volt. Csak belül a lelkében fájhatott valami. Attól hervadt. Megölték a rózsákkal viruló álmok szívébe törött tövisel. A teljesülhetetlen vágyak illata. A szavakra sohse váltott szerelem mérge.

Meghalt a kis Sarah, meg.

Meghalt Sarah, a királynő, napkelet szépe, napkelet virága; a hamvas fehér rózsza, mely Sharon völgyében nyíl, elhervadt; meghalt a gyönyörökre termett szűz; meghalt Sulamith, a kit dallal vár a pásztor.

Meghalt Sarah! . . .

És én szóta keresek még egy olyan mesétmondó fekete szempárt — és nem lelek sehoh.

És én szóta vágyom még egy olyan szűzies tiszta csókra, mely csuot odaadás, csupa fehér tűz — és nem kapok soha.

Mert Sarah meghalt!

Meghalt! . . .

Ch



Szily Dezső bálványozta nejét, az előkelő gondolkodású, jólelkű urnót. Elvesztése tönkretette nyugalmát, földulta lelkének egyensúlyát. Kedélybeteg lett. Nem talált örömet a jelenben s ólt a jövőben. A halálra gondolt szüntelen. Ritka erélye megroppant; a sors csapása alatt összeroskadt. Nem tudott vigaszt találni. Sokszor emlegette a halált, amelyre vágyott a testben lélekben megtörtött férfi.

Nem rég azt tervezte, hogy hosszabb külföldi utazásban próbál enyhülést keresni. Egyiptomba készült. Már az előkészületeket is megtette az utra.

Csütörtökön azonban elment oda, ahonnan nincs visszatérés. Bal kezébe fogott egy tükröt, hogy biztosabban találjon. Azután forgópisztollyal föbe lötte magát. Azonnal meghalt.

Mélységes részvét nyilvánult meg a tragikus eset nyomán. A koszoruk özöne borította a ravatalt, amelyet az elhunyt gyermekeinek s unokáinak gyásza vett körül.

Szily Dezső 67 évet élt. A gyászjelentést fia, Szily Kálmán, leánya Szily Aranka férj. Mesterházy Jenőné, veje Mesterházy Jenő, menyee Koller Izabella és unokái adták ki.

A temetés tegnap volt nagy gyászpompával. Oda temették bálványozott neje mellé, a kaszaházai sírboltba.

A gyászjelentés a következőleg szól:

Nagyszigethi Szily Kálmán és Aranka, férjzett mesterházi Mesterházy Jenőné, valamint nagyszigethi Szily Kálmáné szül. nagymamái Koller Izabella, ugy mesterházi Mesterházy Jenő és gyermekei: Aranka, Mária, Ferenc és Katinka megtört szívvel jelentik édes atyjuk, apósuk, illetve öregatyjuknak, nagyszigethi Szily Dezsőnek folyó hó 13-án életének 67-ik évében történt grászos elhunytát.

Az engesztelő szent mise-áldozat folyó hó 15-én délelőtt 10 órakor fog a kaszaházai családi kápolnában az Úrnak bemutatni. A boldogult földi maradványa f. hó 15-én délután 4 órakor fog a kaszaházai családi sírboltba örök nyugalomra helyeztetni.

Kaszháza, 1910. január 13.

Áldás emlékére, béke poraira!

Eitner Zsigmond beszámolója. Eitner Zsigmond, a zalaszentgróti kerület orsz. képviselője vasárnap beszámolót tartott a kerület székhelyén, Zalaszentgróton. A mai válságos időben a beszámoló már azért is jelentősége, mert Eitner Zsigmond a 48-as függetlenségi párt egyik orszolpos tagja s nyilatkozatai, amelyek a legtisztább meggyőződésből fakadnak, egyszersmind kitejezői a párt álláspontjának és hangulatának.

A beszámolóra Eitner Zsigmond, Sümegi Vilmos és Máriássy Mihály orsz. képviselők, továbbá a vármegyei és kerületi függetlenségi párt több vezető tagjának kíséretében külön vonaton utazott Sümegről Zalaszentgróra. Ott voltak: Bosnyák Géza, a vármegyei 48-as függetlenségi párt elnöke, Szentmihályi Dezső alelnök, Bogay János, Darnay Kálmán, Hayden Sándor, dr. Kassay Győző, dr. Fürst János, dr. Lukovich Gábor, Semetke József, Szűcs Zsigmond és még többen a kerületből.

A külön vonat 11 órakor érkezett a vasúti állomásra, ahol hatalmas néptömeg várta a népszerű képviselőt. A vasúti állomáson voltak gróf Batthyány Pál, gróf Batthyány József, Malatinszky Lajos főszolgabíró, Szilágyi Dezső szolgabíró, ifjú Czukelner Lajos pártjegyző stb.

Eitner Zsigmondot Schneller Jenő zalaszentgróti plébános üdvözölte lelkes beszéddel, amire a kerület képviselője köszönő szavakkal válaszolt.

A közönség ezután a főterre vonult, ahol 2—3000 ember gyűlt össze. A gyűlést Semetke József elnök nyitotta meg s ezután Eitner Zsigmond tartotta meg beszámolóját.

Azért jött kerületébe — ugymond — hogy beszámolóján választóinak, akiknek bizalmából háromszor választatott képviselővé. A nemzet történelmével bizonyítja, hogy Magyarország a mohácsi vész óta csak szűkül; azóta, hogy a Habsburg dinasztia uralkodik fölötte. Minden török átok megfogamzott ezen az országon a Habsburgok uralma alatt.

Külföldiség nem tudta a nemzetet megtörni, de a belviszály mindig győzött. A Bethlenek, Booskaiak, Rákócziak dicsőséges küzdelmei azon törtek meg, hogy mindig akadtak árulók. Mikor a szabadságharcot 1849-ben letiporták,

a muzsika kegyelemmel megmentett Habsburgok a történelem legönzőbb és legostobább abszolutizmusát kezdték meg. Ez volt az osztrák egyeduralom, amely idegen erővel bilinesbe vert nép erejére akart támaszkodni és azon akarta saját nagyhatalmi állását felépíteni, de az ideáljaitól megrabolt magyar nemzet ezuttal nem volt oly bolond, hogy hóhérjainak életét és vért áldozzon.

Elkövetkezett az osztrák vereségek sorozata egész Königráztig. A magyar nemzet vére nélkül nem tudtak győzni, a nemzettel ki kellett békülniök, hogy annak ismét vétét lehessen venni. Ezért született meg a 67-es kiegyezés, mely osztrák részről rut becsapásnak bizonyult. A nagyhatalmak lázas fegyverkezése, a monarchia részéről is arrogáns nagyhatalmi állás hóhortja vette vétét és zsírját a magyarnak. Folyton és folyton több katona, több és jobb fegyver, tehát több adó és több ujonc kellett, míg végre az idegen eszmék érdekében kizsartolt nemzet azt morda, hogy nem ad sem pénzt, sem katonát, legfeljebb csak jogokért cserébe. Követelte a nemzet jogait, először a magyar vezényszót a négy éve lezajlott nemzeti ellenállással. A nemzeti ellenállás eredménye lett a függetlenségi többség és a koalíció uralomra jutása. Elismeri, hogy a koalíció több üdvös törvényt alkotott, különösen a kisemberek lábraállítására érdekében, de a koalíció sem volt őszinte alapra fektetve, a többségi elv az ország kormányzásában nem érvényesülhetett. Nem volt egyetértés a koalíció pártjai közt s így a várt eredmény is elmaradt. A pártok együttműködése mind nehezebbé vált, végre az idők folyása elhozta azt a kalendáriumi dátumot, mely az önálló nemzeti bank felállításának lehetőségét vette szőnyegre.

Ami elkövetkezett, azt mindenki tudja. Ismét akadtak árulók, a függetlenségi párt ketté szakadt és a már kész győzelem ismét elmaradt, de bizonyára nem végleg. Justh Gyula és pártja nem ült fel Lukács Lászlónak, nem is fog felülni soha. A legutóbbi audiencián a császár nyíltan megmondta Justh Gyulának, hogy nem a nemzet akarata az irányadó és nem az fog érvényesülni, hanem a császáré, pedig a törvények, melyekre a császár megesküdött, nem így szólnak, csak hogy amire a magyar király megesküdött, azt könnyen megszegi az osztrák császár. 42 éve tart e hazug helyzet, melyben a mi alkotmányosságunk csak üres álmok, a valóság pedig a legridegebb abszolutizmus.

De ez így nem tarthat soká, mert a nemzet nem hajlandó a szolgánál is alábbvaló féreg lenni. A nemzet küzdeni fog és e küzdelemben szülő és társai mindig az első közt lesznek. Ha kell, életüket is áldozzák ebben a szent harcban.

Eitner Zsigmond lelkes beszédét hatalmas éjlenriadi követte, amely percekig tartó ovációban ért véget.

Ezután Sümegi Vilmos és Máriássy Mihály orsz. képviselők szölk a politikai helyzetéről s a 48-as függetlenségi párt törekvéseiről.

A népgyűlés a következő határozati javaslatot fogadta el:

A zalaszentgróti választókerület függetlenségi és 48-as polgárai Zalaszentgróton 1910. január 9-én tartott népgyűlésükön elhatározták, hogy gazdasági függetlenségünk kivívásához rendületlenül ragaszkodnak s az önálló banknak 1911. január hó 1-ére leendő felállítását feltétlenül követelik. Az egybegyűlt polgárság helyesléssel fogadja azt, hogy Eitner Zsigmond meg nem hódolva a bécsi hatalom előtt, szilárdan megállt az igazi 48-as és függetlenségi politika mellett. — Mindezt osztatlan szeretettel ragaszkodnak személyéhez és teljes bizalommal viseltetnek politikai működéséé iránt.

Gyűlés után közös ebéd volt, amelyen Schneller Jenő, Eitner Zsigmond, Sümegi Vilmos, Nedeczky Jenő, Máriássy Mihály, Bosnyák Géza, Pozsgár József mondtak felköszöntőket.

A börczöncei iskola. Mult számukban a börczöncei iskolára vonatkozólag közölt cikkünkre Dr Ruzsicska Kálmán kir. tanácsos tanfelügyelő urtól a következő levelet kaptuk:

Igen tisztelt szerkesztő ur!

A „Zalaegerszegi Hírlap” január 9-iki számában „Iskolátlan község” című közleményben Börczönce községről elmondottakat, a tiszta igazság érdekében, következőkben kell megvilágítanom.

A vallás és közoktatásügyi minster már 1897. évi 64176. sz. rendeletében arról értesíti a vármegyei közigazgatási bizottságot, hogy amennyiben Börczönce község az általa kérelmezett állami elemi iskolának még elhelyezését sem biztosítja, a kérelmet sajnálatára nem teljesítheti.

A közigazgatási bizottság és kir. tanfelügyelőség mindazonáltal annyira magukévé tették a börczöncei állapotokat, hogy a minster 1901. évi 55916. számú rendeletében hajlandó volt Börczönceen egy állami elemi iskola szervezését megfontolás tárgyává tenni, ha a község a megajánlott helyijárulék visszafoosátása és 200 K tanítói lakberegnyérték biztosítása mellett az állami elemi iskola elhelyezéséről, az épület jókarban tartásáról és tisztogatásáról gondoskodik.

Mindenki tudja, mily csekély áldozat kell ahhoz, hogy egy község egy tantermet és egy tanítólakást magában foglaló iskolához költségeit a helyijárulék, illetve öt százalékos iskolai adó, 200 K iskolai ingatlan jövödelem visszaengedése és 200 K tanítói lakberegnyérték biztosítása mellett évek hosszú során, kényelmesen törleszthesse.

Ugyazólván ingyen jut az iskolához!

De Börczönce község erre az igazán nagylelkű ajánlatra sem reagált, ugy, hogy 1908. évi 2617. számú intézkedésben kijeleutettem, hogy ha a községnek minster ur ajánlata nem tetszik, a törvény rendelkezéséhez képest, tanköteleseinek nagy számára való tekintetből saját erejéből leendő iskolaállítására fogom őket kötelezteni.

A börczöncei iskolaügyet hatékonyan támogató nagykanizsai főszolgabíró urral együtt 1908. évi október hó 25-én a börczöncei érdekeltséggel megtárgyaltuk a börczöncei államotás ügyét s az előjáróság minster ur feltételeit elfogadta.

Miután pedig a zalaszentbalácsi körjegyzőséget megsürgtettem, hogy a község részéről helyszini jegyzőkönyvi megállapodásunkkal szemben mily további intézkedések történtek, a körjegyzőtől 1910. évi január hó 11-én 44. szám alatt kelt következő jelentést vettem: „Az ügy érdemére nézve jelentem, hogy a községbeli birtokosokkal tárgyalások indultak meg az iskolaépítés esájára szükséges telek iránt, de ez maig sem sikerült, mert épp az iskola felállítását legjobban sürgető egy-két egyén tudna telket adni, de ezek oly óriási árt kértek, hogy lehetetlen volt megszerezni. A tárgyalások tovább folynak a telek szerzése iránt. Hogy előbbre nem vagyunk, annak tisztára a lakosság nemtörődömsége az oka.”

Midőn több kommentárra nem szoruló nyilatkozatom szives közléseért szerkesztő urnak köszönetemet nyilvánítanám, vagyok

Zalaegerszeg, 1910. január 14.
teljes tisztelettel
Dr Ruzsicska Kálmán
kir. tanácsos, tanfelügyelő.

A zalaegerszegi Karácsonya Egylet estélye.

A farsang első mulatsága szokott lenni minden évben a Karácsonya egylet estélye, amely ezidén is hí maradt régi hagyományaihoz. Kedélyes, hangulatos mulatság volt. Az „Arany Bárány” nagytermében terített asztalok mellett helyezkedett el a közönség; az egylet választmányának tagjai teát szolgáltak fel, miközben a pódiumon egyik műsorszám a másikat követte. A meglehetősen hosszúra nyult hangverseny után elkezdődött a tánc. A hosszú téli éjszakán keresztül sem fáradt el a táncoló fiatalok s már a láthatár peremén kikandikált az első napsugár, amikor teljesen kiürült a terem.

A műsort felolvasás vezette be, amely csak a felolvasóra lehetett még unalmasabb, mint a hagyományos felolvasásokkal meggyötört közönségre nézve. De annál élvezetesebbek voltak a többi számok. Balogh Margit és Balassy Ilonka urleányok a „Sába királynőjé” játszották zongorán, kifogástalan technikával és helyes fel fogással. Legfeljebb a zongora ellen lehetne kifogást tenni, mert a pódiumra állított hangszernek bizony zajos mulja van, tehát néha köhög és csikorog. — Briglevios Milica és Hódy Lehel egy kedves párjelenetet adtak elő, amely mindvégig lekötötte a közönség érdeklődését. A fiatal házask első esetepatáját olyan élethűen adták, hogy a hallgatóság soraiban összevillantak a szempárok, mosolyra derültek az arok. „Nini — gondolták magában a férjek — az én asszonyom is ilyenformán kezdte”. A békülés

jeleneténél azonban már az asszonyok úgy vélekedtek, hogy otthon mégis másképp néz ki egy vigjáték, mert ott nem kasirozott oszlokokat osztogatnak. — Dr Keresztessy József cimbalomjátéka, szabatos és határozott előadása nagyon hatásos száma volt a műsornak. — Jakabffy Bözsi és Fangler János párosjelenete az előadás közvetlenségével hatott. — Semetke Didike népdalokat adott elő, melodráma modorban, Nyáry Feri bandájának kíséretével. A bájós előadó kedves hangján úgy hallatszottak a szép magyar nóták, szívhez szóló szövegek, mint a madárcsicsorgó virágos bokorból. Isó Lenke madárcsicsorgó száma volt a műsor fénypontja. Urleány énekszáma volt a műsor fénypontja. Értékes hanganyag, művészi érzék, egyéni fel fogás nyilatkozta meg gyönyörű dalaiban, amelyeket Kurucz János kísért a tőle megszokott precizitással.

A mulatság alkalmával felülfizettek: Gróf Batthyány Pálné, öz. Inkey Kálmáné 25—25 K, Nagy László Andrásné, Csesznák József 10—10 K, Tosch Károlyné, Odor Géza 7—7 K, Szalay László 6 K, Dr Obersohn Mórné, Semetke József Gógánfa, Gyenge Sándor, dr Halász Miksa, dr Hajós Ignác 5—5 K, König-mayer János Neszelej, Farkas testvérek Sajtör, Rozenkranc István, Stern Farkas 4—4 K, Reisinger és Eisner 3 K, Tahy Rozália, Skóday Aurél, Sperlagh Géza, dr Briglevics Károly, öz. Fangler Mihályné, dr Czinder István, N. N. 2—2 K, Lázár Gyula 1 K. Az összes bevétel volt 540 K 20 f, kiadás 291 K 21 f, a tiszta jövedelem 248 K 99 fillér.

Patronage Zalaegerszegen. A fiatalok bünyösök megmentésére irányuló társadalmi munka nálunk is megindul. Dr Degré Miklós kir. törvényszéki elnök a patronage egyesület szervezése céljából január hó 23-ára értekezletet hívott össze, amelyen részt vesz az igazságügy-minister kiküldöttje is.

Szabad liceum. Mult vasárnap Spaitz Sándor m. kir. honvédszázados tanárnak a Balkánról irt s vetített képekkel illusztrált művét mutatják be a szabad liceumban. 500 főnyi közönség hallgatta végig a rendkívül tanulságos előadást, amely sok érdekes ismeretlent mutatott be a Balkánról. — Ma délután Haerter Ádám főgimnáziumi tanár tart előadást az északi sarkvidékről. Ismerteti fogja a sarkvidék sajátosságait, az északkeleti életmódját, a felfedezések és kutatások történetét s Nansen utelirásának egyes részleteit, amelyeket vetített képekkel fog illusztrálni. Bemutatja az előadó Cookot és Pearyt, az északi sark felfedezőjét. Ez alkalommal a szünetek alatt Meggyesay Zoltán akadémiai zenetanár és két kis fia cimbalmon, xylophonon és tubafonon zenedarabokat adnak elő. Az előadás 4 órakor kezdődik. A belépő díj ezuttal kivételesen 40 f, tanulóknak 20 f.

Esküvő. Dr Szende István temesvári kir. törvényszéki jegyző e hó 8-án vezette oltárhoz Vastagh Emma urleányt, Vastagh János tapolcai földbirtokos leányát.

A Zalaegerszegi Irodalmi és Művészeti Kör február hó 5-én nagy hangversenyt rendez, amelynek részletes műsorát jövő számunkban fogjuk közölni. A zenekari próbák már folynak. Beethoven egy hatalmas alkotását fogja a zenekar előadni. Sándor Zsigmond, a zenekar jeles karnagya remek hegedűjátékában is lesz alkalmunk gyönyörködni. Tschalkovszky D.-dur hegedűversenyt fogja előadni. — Az Irodalmi és Művészeti Kör már oly sokszor bizonyította be művészi készségét, hogy nem kell külön a közönség figyelmébe ajánlani a hangversenyt, amely egyébként művészi nivó tekintetében új haladást jelent a kör életében.

Közügyülés. A Kereskedő Ifjak Önképző Egyesülete folyó hó 16-án, vasárnap délután 3 órakor tartja évi rendes közgyűlését a Kummer-kávéház feletti emeleti helyiségében, melyre a tagokat tisztelettel meghívja az elnökség.

A Zalaegerszeg—Zalalövői vasut. Tudja mindenki, hogy mennyit ártott Zalaegerszegnek a vasutak hiánya. Ez volt a város elmaradottságának egyedüli oka. Ennek a tudatában Zalaegerszeg város nagy áldozatot hozott s nem rég 100.000 koronát szavazott meg a Zalaegerszeg—Zalalövői vasut segélyezésére. Ugy értesülünk azonban, hogy ennek a vonalnak a kiépítése még mindig nagyon problematikus, mert a városon kívüli érdekelttség nagy közönnyel nézi az egész mozgalmat, vagy egyáltalában nem akarja a vasutat segíteni. Pedig bizonyos,

hogy ez az összeköttetés egyrészt a vármegye székhelyének gazdasági életét teljesen átalakítaná, másrészt fokozná a vidék termékeinek értékét, jótékonyan hatna a belterjes gazdálkodás fejlesztésére, szóval teljesen kulturvidékké tenné Zalaegerszeg környékét, mert megnyitná az ut nyugat felé. Ezért mindenkinek, aki a vármegye székvárosának sorsa és jövődjéje iránt érdeklődik s a gazdasági fejlődés előmozdítását szíven viseli, jóindulatába és támogatásába ajánljuk a tervezett vasutat.

Gyászír. Hűvös Lipót földbirtokos Budapestben 67 éves korában meghalt. Holttestét Nagykanizsán helyezték örök nyugalomra. — Füzik Ernő vármegyei irnok neje pénteken este agyszélhűtés következtében váratlanul meghalt.

Kitüntetett majorgazda. Berkes János somogy-sámsóni majorgazdát, aki már 60 éve, hogy az esztergomi főkapitány uradalmában részesült Hollódon, részesült Sámsonban szolgál, a földművelésügyi m. kir. minister szorgalmas munkálkodása, példás hűsége, derék, becsülettel viselkedése elismerésül dícsérettel méltányolta és 100 korona jutalomban részesítette. — A dícsérő okiratot Sámsonban Bajzát Ignác marcali főszolgabíró, Récsy Antal, Alster Albert intézők, Szántó László esperes plébános, Izsófi Sándor körjegyző, Fehér Béla kántortanító, Orván József köplán, Sámson község előjárósága, nagyszámú polgárság és uradalmi családok jelenlétében nagyszabású beszéd kíséretében adta át az ünnepeltnek. Különösen kiemelte a főszolgabíró azt, hogy ő már 44 éve, hogy a marcali járás köztisztviselője és kitüntetett 44 év óta személyesen ismeri, mint olyan egyént, aki régen megérdemelte ezen kitüntetést. Aznap délután újból felkereste Sámson község intelligens közönsége az ünnepeltet lakásán, ahol újból üdvözölték. A kitüntetett majorgazda Berkes János zalaegerszegi kir. törvényszéki irodatiszt édes atyja.

Munkásgimnázium. Zalaegerszegen a munkásgimnázium már az ősszel megnyit. A példán felbuzdulva, most a nagykanizsai Ipartestület is szervezi a munkásgimnáziumot. Az előmunkálatok elkészítése céljából kiküldött bizottság a tervezetet elkészítette. Eszerint a tanórák száma hetenként négy lesz. Tanítani fogják a magyar nyelvet és irálytant, földrajzot, ipari- és kereskedelmi számtant, egészségtant és jogvédelmet. Az előadásokat látogathatják ipari- és kereskedelmi alkalmazottak, valamint önálló kereskedők és iparosok is. A végleges szervezés céljából e hó 19-én nagy értekezlet lesz.

Köszönetnyilvánítás. N. N. 15 koronát, Löwinger Samu 5 koronát, Rabai Ferenc 2 koronát voltak szívesek adományozni az elagott iparosok alapja javára. Fogadják a nemesszívű adakozók az Ipartestület hálás köszönetét.

Szakelőadás. Mult héten szakelőadást tartott a helybeli elemi iskola egyik földszinti tantermeiben Vetter K. Pál szőlészeti és borászati központi felügyelő a szőlők metszéséről. Kivált az oltványos szőlők szakszerű metszését magyarázta és ezt az iskola táblán bemutatott rajzokkal kísérte. A zsúfolásig megtelt terem látogatói érdeklődéssel hallgatták Vetter szakavatott fejtegetéseit, melyekben rámutatott a nálunk divó ferde, káros és veszélyes szőlőmetszési szokásokra. Kimutatta, hogy sok szőlőmunkás a helytelen, szakavatatlan szőlőmetszéssel teszi tönkre nem csak a folyó évi, hanem a következő évek bormettségét, sőt magát a szőlőt is. Többen intéztek az előadóhoz kérdéseket a szőlő előirányozott kezelésére nézve és Vetter mindenkinek a legkézségesebben adta meg a kívánt szakszerű felvilágosítást. Vetter a szőlők metszésének idejéről ismét ellátogat hozzánk, hogy künn a helyszínen, a szőlőkben mutatassa be gyakorlatilag, hogy miként kell a szőlőket megmetszeni, hogy azok teremjenek és emellett tulságosan ki ne használtsanak. A helyszínen ad majd utmutatást arra, hogy miként kell a szőlőtöskéket alakra is cinosan nevelni, hogy a szemet is gyönyörködtessék. Szőlőmunkásaink csak nyarhatnak, ha ezeken a szakelőadásokon megjelenének és a hallottakat elsajátítva, munkájuk közben értékesítenek. Vetternek idejövételét a polgármesteri hivatal idejében, széles körben közzéteszi majd, hogy erről a gazdaközönség kellőképpen tudomást szerezzen.

Zalaegerszeg város népessége az elmúlt 1909 évben. Városunkban az elmúlt 1909 év-

ben, az állami anyakönyvek tanúsága szerint 283 születési eset s 242 elhalálozás történt. A természetes szaporulat tehát 41, ami, tekintetbe véve városunk népességét, nem nevezhető kedvezőnek. Házasságot összesen 80 pár kötött.

Kinevezés és áthelyezés. Stadler Ida a dékánfalvai áll. iskolához rendes tanítónővé kinevezetett. — Braun Margit tanítónő Dékánfalváról Rácalmásra áthelyeztetett.

Farsang. A Zalaegerszegi Daloskör tegnap este tartotta meg farsangi hangversenyt, a melyre szép közönség gyűlt össze. Lapzártakor kezdődött a program.

Csáktornyán a kórház-alap javára e hó 23-án kabaré-estély lesz, amelyet vásárral kötnek össze. A közönség által adományozott tárgyakat a kórház javára a rendezőség hölgytagjai árusítják el.

A csáktornyai tanítóképző intézet február elején hangversenyt rendez.

A nagykanizsai főgimnázium ifjusága tegnap nagyszabású hangversenyt rendezett.

A József főherceg szanatórium egyesület nagykanizsai választmánya február hó 5-én pikniket rendez.

A nagykanizsai kereskedő ifjak önképző egyesülete január hó 22-én estélyt rendez, amelyen fellépnek Sarkady Aladár, Kornai Berta és Papir Sándor fővárosi szimfonikusok.

Pinceszövetkezet. Megemlékeztünk már arról, hogy Zalaegerszegen több szőlőgazda mozgalmat indított pinceszövetkezet létesítése iránt. Amíg nálunk az előkészületek csak az alapszabályok tanulmányozásáig terjedtek, addig Alsóbalványon már komolyan hozzáfogtak a szövetkezet megalapozásához. Bobay Géza főjegyző állott a mozgalom élére s a szőlőgazdákat értekezletre hívta össze. Huszonhárom bormetelő máris elhatározta, hogy pinceszövetkezetet létesít. A további teendőket a hegyközség választotta. A szövetkezet azon elvek mentén fog működni, amelyeket a földművelési miniszter az általa kiadott alapszabály tervezetben lefektetett. A tagok természetét mindjárt szüret után átveszi, kezeli s értékesíti. Az alsóbalványiak még azt is tervbe vették, hogy a szövetkezettel kapcsolatban bormetést állítanak fel, hogy a közönség kicsinyben is hozzájárulhasson az olcsó és jó borhoz. A termelők által alakított pinceszövetkezeteket az állam jelentékeny támogatásban részesíti és pedig oly módon, hogy vagy a felszerelést adományozza, vagy kamatmentes kölcsönt nyújt az építkezésre és berendezésre. Vármegyénk bormetelői tehát jól teszik, ha sietnek a szövetkezetek megalakításával, mert ez az egyetlen módja az értékesítés biztosításának.

A nagykanizsai járási gazdakör mult héten tartotta meg évi közgyűlését, Vízlelvay Sándor elnöke alatt. Bejelentették a közgyűlésnek a legutóbbi tenyészállatdíjazás eredményét, amelyen 520 koronát osztottak ki a kisgazdák között. Ez összegből 400 koronát a földművelésügyi miniszter adott a gazdakörnek, 90 koronát a zalaegerszegi gazdasági egyesület, a többi pedig a gazdakör pénztára szolgáltatta. — Elhatározták, hogy jövő hó 19-én Nagykanizsán bika-vásárt rendeznek. Tóth István titkár jelentést tett a kezelése alatt lévő gazdaköri bizományi üzlet mult évi árforgalmáról. Összesen 260 métermázsza szénkénegét vásároltak a gazdakör tagjai 8050 koronáért. Az indítványok során többen panaszt emeltek, hogy a gazdaköri előnyöket a bevásárlásoknál nem tagok is élvezik. E visszárlások megakadályozására ezentúl a meghatározott bevásárlási helyeken minden ismeretlen tagnak a tagsági díjról szólv nyugtával kell magát igazolnia, különben nem részesül a tagot megillető engedményben.

Csecsemők gyöngye belei igen sokszor súlyos, sőt életveszélyes betegségek forrása. Ezt minden gyermekorvos tudja és ezért az anyáknak azt szokta ajánlani, hogy a legkisebb gyomorrontásnál vagy rendetlen székelés esetén egy, esetleg két evőkanálnyi természetes **Ferenc József** keserűvizet adjanak a kisdedeknek. Minden okos anya, a ki ezt a tanácsot követi, örömmel fogja tapasztalni, hogy milyen szépen gyarapodik és milyen életvidám marad mindig kis gyermeke.

Borközi állapotban. A Szentgyörgy hegyen boroztak Halápi Gábor és Kovács György tapolcai gazdák. A hideg préházban ütötték tanyát. Kályhájuk nem volt s gyertyát sem vittek magukkal. Estére kelve azt eszelte ki a két kaptos ember, hogy tüzet raknak a préház közepén. Lesz szűtő meleg is, meg világos is. A tűz mellé telepedtek s ittak tovább. Amikor egészen eláztak, el is aludtak ülő helyzetben. A pattogó szikrák ruháikra estek s Halápi Gábor reggelre meg is halt, Kovács pedig rettenetes égési sebeket szenvedett.

Öngyilkosság. Tompa János 25 éves jómódu földműves gazda esütörtökön reggel kiment a pajtájába s annak gerendájára felakasztotta magát. A felesége akadt rá, de már hiába kiáltozott segítségért, a szerencsétlen ember meg volt halva. Az öngyilkosság okát nem tudják. Tompa semmit sem árult el sötét szünetéről.

Lebukott a hidról. Verebelyi Gábor nagy-görbői földműves a hegyen járt s kaptosan indult haza felé. Utja egy keskeny deszkahídon vezetett keresztül. A részeg ember lebukott a hidról s az árokban levő sekély vízbe belefulladt.

Az egyke. Ismeretes dolog, hogy Zalavármegye egyes vidékein az egy gyermek rendszer erősen el van terjedve. Ez a népi rító bűn Balatonfüred vidékén is otthonos. Legutóbb egy vagyonos polgári családot kerestek fel a gölya s a leiketlen szülő a gyermeket az udvaron elásták, a szaporodást eltilkolták. Valahogy a esendőrség fülébe jutott a dolog. A nyomozás megindult. Az apa annyira megrémült, hogy szegényében vadászfegyverrel agyolta magát.

Cigányok garazdasága. A vármegyénkkel határos Városban és annak környékén a múlt hetekben több betöréses lopást követtek el. A betörés módja arra engedett következtetni, hogy a tettesek kőbor cigányok s nyomban irás a rendőrhatalomhoz a szomszédos esendőrséghez, hogy csipjék el a rablókat. Csendőrséink a legéberrel a kintás ellenére sem tudták a cigányok nyomára jutni. Majd a meledésbe ment a dolog, a mikor nemrég a víziszennyvízgyári postán egy gazdiember levelező lapot vásárolt és 50 koronás bankjeggyel fizetett. A dolog szövegét ült a postás fejébe, jelentést tett az esetről a esendőrségnek, ez kutatást tartott az ügyfeleiről és sok olyan ruhadarabot s egyetmenst talált nála, a mikor odaát Horvátország egyes lakói magukénak ismertek föl. Az illetőt letartóztatták s vallatásra fogták. Elmondta, hogy a tárgyakat vándorcigányok hagyták nála; az 50 koronát is egy vak cigányasszonytól kapta. A esendőrség tovább nyomozott és nemsokára a tettesek jó részét sikerült elfogni. A lopott tárgyak különböző helyeken el voltak ásva; ezeket összegyűjtötték és beszállították Czikoranyra. Érdekes, hogy mi mindent találtak a esendőrség; ébenfa botot, leányruhákat, férfi öntényeket, prémes kabátokat, nyakéceket, kalapokat, drágaköves arany gyűrűket, ingeket, arany és ezüst órákat, karperceket s így tovább. Szóval Faraó népe itt is megmutatta, hogy nem válogatós.

Betörés Kherndl Imre sándormajori kastélyában a múlt héten betörők jártak. A kamarát törtek fel s elvittek néhány zsák diót.

Időjárás. Az idő valamivel keményebbre vált, amennyiben északként fagy. Nappal azonban derült, szép idő jár s délre már feleked a föld fagy. A jégvermek üresek; a kormárosok, cukrászok lesik, várják a hideget. Jégre pedig annál is inkább nagy szükség lesz az idén, mert az időjósok rettenetes forró nyarat helyeznek kilátásba.

Villamos siktó a Balaton mellett. A kereskedelmi miniszter Ferenci Pál budapesti mérnöknek a balatonvidéki vasút alsóors-veszprémi vonala mentén fekvő Almádi Öreghegy és Balatonalmádi fűrdőtelep állomása között vezetendő villamos siktóra az előmunkálati engedélyt megadta.

Jubileumi katalógust adott ki a héten Kertész Pál férfi és női divatruha üzlete Budapest, Rákóczi-ut 40. szám, 15 éves fennállása emlékére. E közkezdveit férfi és női divatruház az egész országban ismeretes, mert alig van helység, a hova Kertész Pál jó híre el ne terjedt volna. A gyönyörűen kiállított katalógust mindenkinek, a ki egy levelezőlapon kéri, ingyen küldi meg.

A Divat Szalont, első és legszebb asszony-

újságunkat ajánljuk olvasóink figyelmébe. Minden családfő a legteljesebb megnyuvással viheti be otthonába, mert e díszes kiállítású, tartalmas és érdekes füzetekben minden kéthétben igazi jóbarát előtt nyitja ki a kapuját. A Divat Szalon oktatója, segítője és mulattatója minden asszonynak, minden lánynak és a takarékosnak, a szorgalom, az otthon szeretete, megbecsülése, a gyermekgondozás megkönnyítése és a legnemesebb szellemi szórakozás az, a mivel olvasóit elárasztja. Közleményei fölött nem kisebb író, mint Szabóné Noga Janka örökös és munkatársainak díszes névsorában ott vannak mindazok, kik e lappal egyidejűleg — huszonkét esztendő alatt — lettek az olvasóközönség kedvencei. A divat, melyet magyarul, józan, komoly, a magyar gazdasági viszonyokhoz illő, és a mi szellemi fejlettségünkhöz való mérve minden olyan cikke, melynek célja az, hogy a leánynevelést befejezve, kész, tudatos, derék háziasszonyokat állítson az otthon élére. Ezeknek szánja az otthon varrott ruha, az otthon készített műtárgy díszességét, elátva olvasóit az ingyen-szabásivek, munka-rajzok minden fajtájával és az ingyen-mellékletként megjelenő gyermekújsággal, melynek az a célja, hogy fiatal anyák nem csak a gyermekek ruházását könnyen megtanulhassák, hanem hogy gyermekeikkel foglalkozzanak is. A Divat Szalon dus és értékes közleményeit gyönyörű képek tarkítják s rendszeren két művészikivitelű színes divatkép képezi a füzet csinos és tartós borítékát. — A Divat Szalon kiadóhivatala: Budapest, V., Eskü-ut 5. sz. — mindenkinek szívesen küld mutatós számot, az előfizetési árak feltüntetésével együtt, melyeknek esakélyisége szinte szembeszökő a lap pazar és tartalmas kiállítása mellett. Egész évre 12 korona, félévre 6 korona és negyedévre 3 korona.

Az új vasúti díjszabás 1910. január elsején életbe lépett, de a személydíjszabás tarifáján nem változott. Csak némely rendelkezésben történt változás. Így pl. akit a pályaudvaron beléptijegy nélkül találunk, 6 kor. helyett 1 koronát fizet. Aki a személykocsiba bevitt díj-köteles állatot elűz, 6 koronát fizet. Az áru-díjszabáson kívül azonban különösen drágult a fekbér, azért a vasuton szállított árut hasznos lesz mielőbb kiváltani.

A legmakacsabb köhögés

egy fiataloknál, mint öregeknél, valamint egyéb mellbántalmak gyorsan meggyógyulnak a

Scott-féle csukamájolaj Emulsió

által. Néhány kevés adag teljes megelégedésére fogja ezt Önnek is bebizonyítani.



Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halászt — kérjük ügyfelemben venni.

A SCOTT-féle Emulsió

utolérhetetlen hatása alkatrészének világhírű tisztaságán és erjén alapszik és a SCOTT-féle tökéletesített eljárás által az a leggyengébb gyomorra nézve is megemészthetővé tétetik.

A SCOTT-féle EMULSIÓ a legkiválóbb.

Egy eredeti üveg ára 2 K 50 fillér.
Kapható minden gyógytárban.

Rövid hírek. Kohn Samu nagykanizsai lakatosmester segédje, Zsuzsanna József több értékes szerzőságot ellopt s azokat eladta. A tolvajt letartóztatták.

Sztojók János lapányi lakos bort vett s a vételért hamis forintokkal fizette ki. A hamis pénz eredetét kutatja a esendőrség.

Molnár József kerkasztentmihályfal lakost, amint éjszaka hazafelé ballagott a feleségével, egy doronggal úgy f-jbeütötték, hogy meghalt.

A gyilkos állítólag Molnár Vendel husz éves legény, aki azonban konokul tagad.

A esáktornyai határrendőrség 1909. évben 254 hadkötelest tartóztatott le, amint a határon át akartak szökni.

Lebár István túszereszeri legénynek olyan nagy szerencséje volt a lányok körül, hogy irigységet keltett legénytársaiban. Ferencz Ferdinánd és Spitzli József haragjukban úgy megkésélték Lebárt, hogy súlyos sérüléseket szenvedett.

Kiskomárom közelében egy véres hullát találtak. A koponya egészen szét volt repedve s a holttest nagy vértócsában feküdt.

Nagykanizsán két vasuti egyenruhás ember egy pékinastól kenyeret vett s hamis ezüstforintossal fizetett. A vasutasokat már kinyomozták, de a hamis pénz eredetét nem sikerült megállapítani.

Felelős szerkesztő: Dr Csák Károly.
Laptulajdonosok: Dr Csák Károly és Udvardy Ignác


Szőlőbirtok
7575□-öl, az Egerszeghegy legszebb helyén, a várostól egy negyed órányira, szoba, konyha, préház, pince, istálló, pajta, nagy gyümölcsösrel **eladó.**
Bővebbet özv. Tretter Viktornénál Zalaegerszeg, Deák Ferenc tér.

Brády-féle gyomorresepek
a Máriacelli Szűz Mária védjeggyel ellátva
melyeket Máriacelli gyomorresepeknek nevez a nép, 30 esztendő óta úgy beváltak, hogy nélkülözhetetlenek minden háztartásban. E cseppeknek utolérhetetlen jó hatása van mindennemű gyomorrontás, gyomorégés, székrekedés, fej- és gyomorgörcsök, hányás, álmatlanság, vérszegénység és sápkór ellen.
Kapható minden gyógytárban. Egy nagy üveg 1 K 40 f, kis üveg 80 f. Postai szétküldésre megrendelhető BRÁDY K. gyógyszerházában a „Magyar Király”-hoz Bécs, I., Fleischmarkt 1., Depot 241.
Ügyeljünk a védjegyre, a mely a Máriacelli Szűz Mária ábrázolja, a vörös színű csomagolásra és aláírásra, amely az oldalt levő kép.


BORSEPRÓT
bármily mennyiségben megveszek, a legmagasabb napiárban.
Reich Samu
pálinka nagyfőzde tulajdonos
Zalaegerszeg.

Oppolzer, Drasche, Schnitzler, Kainzbauer tanárok ajánlják Dr. J. G. POPP es. és k. udvari fogorvos
ANATHERIN 59 év óta egyedüli leghathatósabb fogszeret,
a száját, fogakat, foghuét, torkot rögtön meggyógyítják, csaknem szagtalanok és megszábadítanak a legkínzóbb fájdalomtól és szenvedésektől. Gyomorra, belekre igen jótékony hatásuk. Valódi csak az én céggemmel, á K 2.50, 2. 1 — Anatherin fog-crème-tubus — 60, üvegben 1.40, csomagban — 70 Fogpor 1.20. Nem habzik, a fogakat nem rongálja. Kapható gyógyszerházakban, drogeriákban, illatszertárakban.

BŐRATKA



pattanás, kiütés
stb. a fiataloknál mindkét nemnél, különösen a kifejlődés időkorában fordul elő s az arcz rutinézését okozzák.



Falusi nézetek szerint a javulás a többszöri vértisztító teanedves élvezése által várható, amely azonban a reményeknél többet nem hoz. Mert éppen fiatal szolid egyéneknek a vér rossz betegséggel terhes anyagokat alig tartalmazhat addig, míg itt egy valóságos betegségről van szó, melynek kezelése természetesen az orvos közreműködése amugy is szükséges. Tisztán kozmetikai szépség ápolásnál főleg arra kell ügyelni, a meglevő zsíradékot elűzni, a zsírpórusokon át eltávolítani. Ezután egy mosakodás szükséges, lehetőleg meleg vízben.

Zucker-féle szab. gyógyszappannal

a használati utasítás szerint. Ha a bőr lehámlik, akkor a szappan használatával egy ideig fel kell hagyni csak **Zucker-szappan** és **Zucker-krém** használatával egyetemben alkalmazunk mindaddig, míg a bőr sima lett, amely után a **Zucker-féle szabad. gyógyszappan** használatát ismételni kell. Ezen eljárás betartása nagyszerű eredménnyel jár: Mitesser, bőrszír, pattanás, barna folt stb. rövid időn belül eltűnik, a bőr sima, tiszta, puha, gyöngéd, egészséges és feszes lesz. Hogy a baj vissza ne jöjjön, a **Zucker-féle szabad. gyógyszappan**, a **Zucker-krém** és a **Zucker-szappan** állandó használatát igen ajánlatos.

A megrendelésnél a következő különbségre kell ügyelni:

Zucker szabad. 35%-os gyógyszappanja a leg-hathatósabb és legnagyobb. Darabja 2.50 kor.
Zucker szabad, 15%-os gyógyszappanja hatása-ban és mennyiségében gyengébb. Darabja 1 kor.
 Ehhez való **Zucker-krém** (zsírtalanító) a bőr-krémek gyöngye. Egy tubus ára 2.50 kor., Kis tubus 1.25 kor.

Valódi Zalaegerszegezen Kaszter Sándor
gyógyszertárában kapható.

Szőlőoltvány,

szőlővesszőről és borról nagy képes árjegyzékemet

INGYEN

és bérmentve küldöm meg, a ki címét tudatja. Ezen könyvet még az is kérje, a ki rendelni nem akar, mert ebből megtanulhatja a szőlőtelepítést s emellett sok szőlő-kép van benne. Szőlőoltványokból és más egyéb európai és amerikai sima és gyökeres vesszőkből, a világhírű Delawareből állandóan több millió készlet eladó, olcsó ár mellett. Több ezer elismerő levél, közte több hercegi és grófi uradalomtól.

Cím: Szücs Sándor fia, szőlőtelepe,
Bihardioszeg.

Óh Jaj!



Megfojt ez az átkozott köhögés

Köhögés, rekedtség és elnyájkásodás ellen gyors és biztos hatású

Egger mellpasztillái,

az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek.

Doboza 1 korona és 2 korona
Próbadoz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:
**„NÁDOR“
GYÓGYSZERTÁR**
Budapest, V., Váci-körút 17.

Éljen!



Egger mellpasztilla csakhamar meggyógyított

Kapható Zalaegerszegezen: **Hrabovszky Rezső, Kaszter Sándor, Kocsuba Emil**, Sümegen: **Kossa Gusztáv**, Zalaszentgróton: **Botfy Péter** gyógyszerészeknél.

Meghívó.

A Zalaegerszegi Takarékpénztár Részvénytársaság 41-ik évi rendes közgyűlését

1910 évi február hó 5-én délután 2 $\frac{1}{2}$ órakor az intézet helyiségében fogja megtartani, melyre a t. részvényeseket tisztelettel meghívja

az Igazgatóság.

TÁRGYSOROZAT:

1. Az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentése az 1909. évi üzleteredményről.
2. A zárszámadás bemutatása és a tiszta nyereség felosztása iránti határozat.
3. Az igazgatóság és felügyelő bizottság felmentése.
4. A részvénytőke felemelése.
5. Alapszabályok módosítása.
6. Indítványok tárgyalása.

Jegyzet: Az alapszabályok 8. és 10. §-aira való utalással figyelmeztetnek a tisztelt részvényesek hogy csak azon részvényes gyakorolhat szavazati jogot a közgyűlésen, aki részvényét a le nem járt szelvényekkel a közgyűlést megelőzőleg az intézet pénztáránál letette.

A Zalaegerszegi Takarékpénztár Részvénytársaság mérleg- és vagyon-kimutatása 1909 december 31-én.

VAGYON.

TEHER.

Fkvi lapsz.	K	f	K	f	Fkvi lapsz.	K	f	K	f
377	Pénztár		146065	48	230	Részvénytőke		200000	—
402	Váltók		1928474	95	236	Nyugdíjalap		80000	—
378	Jelzálog kölcsönök		1708549	20	330	Tartalékalap		227268	29
394	Törlesztési kölcsönök		201113	59	395	Különleges tartalékalap		62550	—
405	Előleg kölcsönök értékpapírokra		23506	19	391	Betétek		4262584	25
417	Folyószámla adósok fedezet mellett és pénztintézeteknél		244141	25	417	Betét kamat 10% adó		8067	13
374	Értékpapírok		648202	70	387	Folyószámla hitelezők		81801	36
397	Értékpapír kamatok		5834	17	344-365	Házbér		763	31
418	Aranypénzek		49	88	215	Osztalék 1904. és 1908. évről		155	—
408	Szelvények		743	04	393	Átmeneti kamatok	13182	35	47333
231	Intézeti ház (beszerz. ért. K 244958.04)		150000			Nyereség áthozat 1908. évről	80833	73	94016
214	Hátralékos kamatok		7858	83		Folyó évi nyereség			
			5064539	28				5064539	28

Zalaegerszeg, 1909 december 31-én.

Hajik István
elnök.

Fischer Pál
vezérigazgató.

Boschán Ödön
pénztárnok.

Mondschein Samu
főkönyvelő.

Jelen mérleg-, vagyon és jövedelmi kimutatást megvizsgáltuk, az üzleti könyvekkel összehasonlítottuk és azokat minden tételben helyesnek találtuk.
Zalaegerszeg, 1910 január 9-én.

Thassy Kristóf
felügy.-b. tag.

Bogyay Elemér
felügy.-b. tag.

Schütz Sándor
felügy.-b. tag.

Schaumann gyógyszerész

gyomorsója

összetételében újból javítva, több mint 30 éve a legjobb eredménnyel használják, a legkiválóbb szer mindenféle gyomorbántalom ellen, belbajoknál és étvágytalanságnál. Nélkülözhetetlen a jó emésztés szabályozásához és fentartásához. Aki lesoványodásra hajlik, használjon szintén naponként kétszer gyomorsót.

Egy doboz ára 1 K 50 f. Szétküldés naponként, postán, utánvétellel. Legkeveseb 2 doboz küldetik. Kapható minden gyógyszerárban és drogériában.

Főraktár: **Julius Schaumann** gyógyszerészeti laboratóriuma, Stockerau Bécs mellett.

Védjegy: „Horgony“

**A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller**

egy régióknak bizonyult házi szer, mely már sok év óta legjobb bedörzsölésnek bizonyult közhívnél, csúznál és meghűléseknél.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevételekor óvatosak legyünk és csak olyan eredeti üveget fogadjunk el, mely a „Horgony“ védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegen K 1.80, K 1.40 és K 2.— és újszólván minden gyógyszerárban kapható.

Főraktár: Török József gyógyszerész, Budapest.

Dr. Richter gyógyszerára az „Arany oroszlanhoz“, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

HOLLANDI

életbiztosító részvénytársaság.

(Algemeene Maatschappij van Levensverzekering en Lijfrente)

AMSTERDAM.

Magyarországi igazgatóság:

Budapest, VIII., Rákóczi-ut .1

Legolcsóbb díjak.

Az 1908-ik év végén
a biztosítások összege**344 millió**Koronát
meghaladta.

A tartalékok összege: 102 millió 420,280 kor 80 f.

Eddigi kifizetések: 85 millió 818,215 kor. 10 f.

Az intézet saját palotája:

Budapesten, Calvin-tér, Baross-utca 1., Üllői-ut 2-4.

Főügynökség Zalaegerszegen:

REISINGER és EISNER

cégnél, ahol mindennemű felvilágosítás nyerhető.

Ügynökök a vidék részére felvételnek.

S Z A B Ó B É L A

különlegességi áruháza

1910. február hóban megnyílik

Zalaegerszegen. Kazinczi-tér.

(Komin ház.)